

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXV.

V Ljubljani, 6. vinotoka 1882.

List 40.

Bogu.

Ti, ki iz milosti ustvaril si človeka,
Mu dal čez zemljo moč si in oblast,
Da hvali te od veka in do veka;
Naj praha sin Ti v prahu spévam čast!

Stvaritelj večni! moder preneskončno,
Ki vse ohraniš, vladaš in živiš;
Ploduješ zemljo z dežjem, lučjo solnčno,
Očetovsko za vse stvari skerbiš;

Plazečega červiča Ti ohraniš,
Le Ti življenje mu in hrano dáš,
Slabotne Ti nasproti močnim braniš,
Neizumljivo nam, a vselej prav ravnaš.

Neskončni vir dobrote in ljubezni!
Ki bitja vsa objemlješ noč in dan,
Sosebno pa človeka, kadar básni
Sovrag temote bliža se strašan;

Saj zarad njega si vse drugo stvaril,
Iz serca svojega mu dušo dal,
Naj z bistrim umom svet bi gospodaril,
In Tebi slavo večno bi dajal.

In ko grešil je, z grehom um oslabil,
Ko zarad greha zemljo si preklél;
V ljubezni vendar nisi nanj pozabil,
V nezmérni milosti si ga otél.

Odperl si zopet rajske mu prostore,
S kervjo je lastno Tvoj edini Sin
Pobratil nas seboj, da vsak zamore
Te klicat': Oče mili vsih milin!

O naj glasí od veka in do veka
Nebo in zemlja Tebi hvalo, čast;
Ki k toljki slavi dvignil si človeka,
Mu dal neskončne cene — dušo v last.

Radoslav.

Želje častnega stražnika.

Jezus naj živi!
To mi duše hrepenenje,
To goreče vse želenje
Bodi v sercu žive dni,
Ko počiva, ko bedi:
Jezus naj živi, — Jezus v meni naj živi!

Jezus naj živi!
V mojem sercu naj stanuje,
Ga pregreškov očiščuje,
Čednosti naj vse sadi,
V serce mi, in rast deli.
Jezus naj itd.

Jezus naj živi!
Naj v slabosti me podpira,
Hude strasti mi zatira,
On skušnjave mi zatrí,
Al' mi dá jih zmagati.
Jezus naj itd.

Jezus naj živi!
V mojem duhu naj kraljuje,
Svete misli mu vdihuje,
Vlada dušne vse moči,
Sebi nje podverže si.
Jezus naj itd.

Jezus naj živi!
V moji duši naj prebiva,
Svoje milosti v njo vliva;
Var'je njo pregrešnosti,
K dobremu njej moč deli.
Jezus naj itd.

Jezus naj živi!
O presrečno to življenje,
Sladko z Jezusom združenje!
Druz'ga mi želeti ni,
Razun Jezus naj živi!
Jezus naj itd.

S. Frančiška Grizoldova.

Okrožnica Nj. svetosti papeža Leona XIII do škofov resoljne katoliške Cerkve.

Prečastiti bratje! Pozdrav in apostoljski blagoslov!

O pravem času ima kerščansko ljudstvo priliko kmali zaporedoma zopet praznovati spomin dveh mož, ktera sta že zdavno poklicana v nebesa uživati plačilo svoje svetosti, pa sta tudi na zemlji zapustila prav obilno število učencev, tako rekoč neizmerljivi vedno neprenehljiv zárod svojih čednosti. Nedavno se je obhajal stoletni spomin sv. Benedikta, očeta in ustanovnika menihov po zahodnih deželah; zdaj pa je enaka prilika, očitno in slovesno počastiti sv. Frančiška Asiškega, ki je bil pred 700 leti rojen. In po pravici menimo, da po dobrotljivem vladanju božje previdnosti se to tako godi. Kajti če Bog daja ljudem priko, slovesno obhajati spomin takih očetov, se vidi, da hoče ljudi opominjati, naj se njunih zelo velikih zaslug spominjajo in naj sprevidijo, da bi se redovi pobožnih mož, ki sta jih ustanovila, ne bili smeli tako nečastno in s kruto silo žaliti, posebno po onih državah, v katerih je olika in slava po njih delu, po njih duhu in prizadevanju rasti začela.

Zaupljivo namreč mislimo, da te slovesnosti nikakor ne bodo brez sadu za kerščansko ljudstvo, ktero dobro vé, zakaj je ude redovnih družb vselej cenilo za prijatelje; in kakor je zato ime Benediktovo z veliko vdanostjo in s hvaležnim srcem častilo, tako tudi zdaj goreče pripravlja slovesne obhajanja in premnogotere počesčevanja v spomin sv. Frančiška. In sicer se toliko vneto skazovanje pobožne hvaležnosti in časti ne bo kazalo samo v deželi, v kateri je sveti mož luč sveta zagledal, ter v sosednjih deželah, marveč daleč tje do skrajnih mej vseh dežel, kamorkoli je zaslovelo ime sv. Frančiška, ali koder cveto naprave velikega očaka.

To gorečnost, ki jo kažejo duše za naj boljšo reč, Mi gotovo tako zelo hvalimo, da nihče ne bolj; posebno zato, ker smo bili od mladih dni vajeni, sv. Frančiška Asiškega občudovati in s posebno gorečnostjo častiti; ne le da si v čast štejem, ker smo prišteti družini sv. Frančiška, temuč smo tudi na sveto Alverno goro iz pobožne hvaležnosti in z veselim srcem večkrat hodili; in tam nam je, kamor koli smo stopili, pred dušo prišla podoba velikega moža; ondotna samotnost, polna spominov, pa je nam povzdigovala duha v tistem premišljevanji. Pa če tudi je ta gorečnost zelo hvale vredna, vendar še to ni vse. Kajti misliti nam je, da časti, ki se pripravljajo sv. Frančišku, bodo mu tedaj naj bolj všeč, če bodo sad obrodile pri tistih, ki so mu jih skazovali. Pravi in stalni sad pa je v tem, da ljudje od izvrstnih čednosti tistega, ktere ga občudujejo, nekoliko podobnosti na-se sprejmo in se potrudijo posnemati ga boljši postati. Če bodo to z milostjo Božjo pridno splovali, potem bo to zares zaželjeno, pripravno in zdavno zdravilo za sedanje nadloge. Zato hočemo vam, častitljivi bratje, govoriti, ne le, da očitno pokažemo svojo pobožno vdanost za sv. Frančiška, temuč tudi zato, da bi vam vneli ljubezen, da tudi vi z nami delate s takim pripomočkom za zveličanje ljudi.

Rešenik človeškega rodu, Jezus Kristus, je vedno živi neusahljivi studenec vsih dobrot, ki nam pritekajo od neskončne ljubezni božje, tako, da On, ki je svet enkrat odrešil, ga tudi zveličuje v vsih stoletjih. Zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mogli zveličani biti. (Ap. djanje 4, 12.) Če se je tedaj katerikrat po naterni napačnosti, ali po človekovem zadolženju človeški rod v novič tako globoko pogreznil,

da je treba mogočne roke, ki ga vzdigne, takrat je potrebno, da za pomoč pribeži k Jezusu Kristusu, in nedvomljivo verovati, da močnejšega in varnišega zavetja imeti ni mogoče, kajti njegova božja moč je tako obširna in premore toliko, da le ona more odstraniti vse nevarnosti in rešiti iz vsega zlega. In rešenje bo prišlo gotovo, berž ko bo človeško družbinstvo zopet priznavalo vero Jezusa Kristusa in začelo njegove zapovedi splovnati. Kadar pritiska tako zlo, če je že za tako zdravilo vgodni, v dobrotnih sklepah Večnega zaznamnjani čas dozorel, božja previdnost navadno zbudi moža, ne tacega, kakoršnih je veliko, temuč prav velikega in nenavadnega moža, in njemu izroči delo, družbinstvu rešenje poveriti. In tako se je godilo ob koncu dvanajstega pa v začetku trinajstega stoletja; sv. Frančišek je doveršil ono velikansko delo.

Dovelj je znan tisti čas, bogat v čednostih in pregrehah. Globoko v dušo vkoreninjena je cvetla takrat katoliška vera in lepo je bilo, da se jih je toliko v sveti gorečnosti vnelo, ter so šli v sveto deželo pripravljeni zmagati ali pa umreti. Toda kmali je razuzdanost spremenila kerščansko vedenje in ničesar ni bilo ljudem tolikanj treba, kakor to, da se kerščansko mišljenje zopet poverne. Se vé, da naj glavni del kerščanske čednosti je velikodušni duh zatajevanja, čegar podoba je v Križu, ktere ga mora na rame vzeti, kdor koli hoče nasledovati Jezusa Kristusa. Ravno ta duh zatajevanja zahteva: duha prostega ohraniti od posvetnih reči, samega sebe premagovati in zopernosti junaško z veselimi in mirnim srcem prenašati. Gospá in kraljica vsih čednosti pa je ljubezen do Boga združena z ljubeznijo do bližnjega; njena moč je tako velika, da odstrani vse težave, s kterimi so dolžnosti obložene, ter dela ne le prenesljive, ampak še celo prijetne vse britkosti, naj si bodo kolikoršne koli.

V dvanajstem stoletju je bilo veliko pomanjkanje teh čednosti, ker le preveliko jih je bilo, ki so popolnoma v človeške reči zatopljeni kakor zdvijani iskali časti in bogastva ter so v požrešnosti in razuzdanosti živeli. Premogočnost je bila takrat v rokah nekterih, ki so jo pa naj več obračali v zatiranje ubozega in zaničevanega ljudstva; še celo tisti niso bili čisti takih pregréh, ki so bili po svojem stanu dolžni drugim dajati izglede lepega življenja. In v tej meri, kakor je ljubezen zginjala, nastalo je mnogo navadnih kužnosti v dušnem življenju, nevošljivost, zavist in sovraštvo, serca bila so tako razdražena, misli tako sovražne, da so se sosednje mesta iz naj bolj malenkostnih pretvez grozovito napadala in meščani so se z meščani nečloveško bojevali.

V to stoletje sežejo leta sv. Frančiška. On pa je pričel s čudovito priprostostjo in enako stanovitnostjo okuženemu svetu z besedo in z djanjem kazati čisto in prvotno podobo kerščanske popolnosti. In res, kakor je sv. Dominik v tistih časih serčno branil nepopačenost nebeških naukov ter hudobne zmote krivovercev preganjal z lučjo kerščanskega razodenja: tako se je posrečilo sv. Frančišku, ktere ga je bil Bog s svojo milostjo povzdignil k velikim rečem, da je v kerščanskih srcih ljubezen za čednost zopet vnel in nazaj pripeljal k posnemanju Jezusa Kristusa one, ki so bili v zmotah in pregrehah od davno zgubljeni. Ni se zgodilo samo po naključju, da so mladenčeve oči zagledale v sv. pismu besede: „Ne imejte ne zlata, ne srebra, ne denarjev v svojih paséh; ne torbe na poti, tudi ne dveh sukenj, ne čevljev, ne palice.“ (Mat. 10, 9, 10.) „Ako hočeš biti popolnoma, pojdi, prodaj, kar imaš in daj ubogim... in hodi za menoj.“ Te besede je tako razlagal, kakor da so njemu posebej rečene, zdajci gre, se odpove vsemu, do obleke, ki jo ima na sebi: zaroči se nepriklicljivo z revščino, in velike pravila evangeljske popolnamosti, ki jih

je bil že s toliko velikoserčnostjo sprejel, stori za podlago svojega reda. Od tega časa je v sredi največje mehkuznosti in naj bolj izbrane sladnosti sveta hodil v zanemarjeni in neolikani obleki, je prosil kruha od vrat do vrat in — kar velja za naj britkejšo — zasramovanj derhali ni le samo prenašal, temuč požiral jih je s čudovito zadovoljnostjo. Nespamet križa Kristusovega je namreč polnoma v se sprejel in spoznal za naj višo modrost; in ko je s svojim umom natanko spoznal njegovo veličastno skrivnost, je spredel in spoznal, da si nikjer drugje boljše slave vstanoviti ne more. Ob enem z ljubeznijo do križa prevzame serce sv. Frančiška močna ljubezen do bližnjega, ki ga je silila, da je pogumno začel oznanovati imé Jezusovo in se zato tudi prostovoljno podal v očitno smertno nevarnost. Tako ljubezen je imel do vsih ljudi; veliko raji pa je imel revne in nizke, tako da so mu bili oni naj bolj ljubi, katerih se drugi ogibljejo in jih prevzetno zaničujejo. Zato ima prav posebno zasluge za tisto bratovsko mišljenje, ki ga je bil Kristus Gospod v popolnosti prenovil in po njem ves človeški rod tako rekoč v eno veliko družino združil, ki jo eni Bog Oče vlada.

Toraj s pomočjo toliko čednosti in posebno s tako spokornim življenjem si je prizadeval sveti mož, kolikor je mogel, podobo Jezusa Kristusa na-se sprejeti. Pa videti je, da ga je tudi v tem božja previdnost vodila, ker je po nekterih zunanjih znamenjih podoben postal božjemu Odrašeniku. Po izgledu Jezusovem se je zgodilo, da je Frančišek v hlevcu zagledal luč sveta in da je ko dete enako posteljico imel, kakor nekda Kristus sam, namreč malo slame na tléh. Da se doverši podobnost, kakor se bere, so se v višavah prikazali angeljski kori in slišale prelepe harmonije, ki so se po ozračji prijetno razlile. Kakor Kristus aposteljne, si je tudi on pridružil učencev, ktere je razpošiljal po deželah, naj oznanjajo ljudem mir v Kristusu in večno zveličanje. Ves reven, sramotno zaničevan, od svojih zaveržen, je imel tudi v tem podobo Kristusovo na sebi, da še toliko svojega ni hotel imeti, kamor bi mogel glavo položiti. Zadnje znamenje Kristusove podobnosti je sprejel takrat, ko mu je na verhu gore Alvernije, ki je bila tako rekoč njegova Kalvarija, došla do tistega časa nova milost, da so bile njegovemu telesu vtisnjene svete rane, ter je bil na svojem telesu v nekem oziru križan. Pri tem omenimo neke dogodbe, ki je ravno tako sloveča po velikosti čudeža, kakor slavna po spričevanju stoletij. Enkrat je bil namreč prav živo zamaknjen v premišljevanje bolečin Jezusa Kristusa na križu, in koperneč po neizrekljivih njegovih britkostih, ter se je naj priserčnejše z Zveličarjem zedinil; kar se mu neprevidoma serafin iz nebes prikaže, neka skrivnostna moč naenkrat zažari, Frančišek čuti roke in noge kakor z žebli presunjene in svojo stran kakor z oistro sulico prebodeno. Vsled tega je čutil v svoji duši silovit ogenj ljubezni in je odsihdob nosil na svojem telesu živo in vidno podobo rán Jezusa Kristusa.

Te čudežne reči, ki so bolj vredne, da bi jih angeljske pesmi slavile, kakor pa človeške, nam dovelj kažejo, kako velik je bil ta mož in kako vreden, da ga je Bog odločil, naj svoje verstnike h kerščanskemu življenju nazaj privéde.

„Pojdi in podpri mojo hišo, ki se podira“, tako je čul v cerkvi sv. Damijana nadzemeljski klic. In nič manj se nam ni čuditi prikazni, v kateri je videl Inocencij III, kako Frančišek z ramami podpira padajoče zidovje lateranske bazilike. Moč in pomen teh čudežnih dogodkov je jasen; to je pomenilo, da Frančišek ima biti za kerščansko občinstvo v tistem času veliko varstvo in podpora. Pa tudi ni odlašal, pogumno dela se poprijeti. Onih dvanajst, ki so se bili prvi podali v

njegovo vodstvo, je bilo najpred kakor majhno zernce, pa v varstvu božje previdnosti in oskerbovanji papežev imelo se je kmali razcvitati kakor naj bogatejša setev. Razdeli jim tedaj, ko jih je bil svetó za to pripravil, razne kraje Laškega in Evrope za oznanovanje evangelija; in še pred je bil nekterim zapovedal, naj gredo na Afrikansko. In brez odlašanja, čeravno brez pomoči, neučeni in neolikani, se obernejo do ljudstva in kar na razpotjih in očitnih tergh, brez kakih priprav prostora, in brez lepotečja v govoru — začno ljudi opominjati, naj posvetno zaničujejo in mislijo na večnost. Čudno je, da za tako nespretnimi delavci, kakor so bili videti, se je kmali pokazal tako velik sad njihove delavnosti. Kajti za njimi je kupoma derla množica, željna pri njih slišati besedo Božjo, pred njimi britko obžaluje svoje zmote, pozabi razžaljenja, zapusti sovraštva in se poverne k miru nazaj. Skoraj bi ne verjeli, ko se pripoveduje, s kakim nagnjenjem in s kakšno dušno silovitostjo je množica hitela k sv. Frančisku. V velikih trumah so ga spremljali, kamor je šel, in večkrat so privreli vsi meščani iz trgov in celó iz močno obljudenih mest brez razločka, ter so moža na kolenih prosili, naj jih sprejme v svoj red. Vsled tega vstanovi Frančišek tretji red, ki naj bi sprejemal ljudi vsakega stanú, vsake starosti obojega spola, pa ne bi pretergal družbinskih vezí in domačih okoliščin.

Ta red je prav modro vstanovil, ne tolikanj po svojih pravilih, ampak po splošnih evangelijskih postavah, ki se gotovo nobenemu kristjanu ne morejo pretežke zdeti: namreč spolnovati zapovedi božje in cerkvene, varovati se strankarstva in prepira, bližnjemu ne škodovati, samo za vero in domovino orožje rabiti, v življenji in obleki priprosti biti, zderžati se vse gizdosti ter ogibati se nevarnih zapeljivosti plesú in očitnih iger (kazališnih).

Lahko je umeti, da je moralo veliko koristi prihajati iz take naredbe, ki je tako koristna sama na sebi, kakor čudovito primérna za tisti vihar ni čas. To vgodnost časa dokazujejo tudi enake družbe, ki so nastale iz dominikanskega in družih redov, in pa njih vspeh, kajti visoko in nizko se je podvizalo, v velikem številu v polnem ognji in gorečnosti pristopiti v ta red sv. Frančiška. Pred vsem sta hrepenela po tej časti, Ljudovik IX, kralj francoski in sv. Elizabeta, kraljica ogerska: v teku časa so jima nasledovali mnogi papeži, kardinali, škofje, kralji in knezi, kteri so spoznali, da se frančiškansko znamenje dobro zлага z njihovo častjo. Udje tretjega reda so branili katoliško vero z ravno tako pobožno kakor močno pogumnostjo, in če so brezbožniki njihove čednosti tako zeló čertili, so jih vendar v resnici modri in dobri vsikdar priznavali, in hvala teh je naj častniša in le za tako edino se je poganjati. Zato jim je tudi Naš prednik Gregorij IX častital zaradi njih vere in serčnosti in rad jih je s svojo veljavo zagovarjal, ter jim tudi dal častno ime „vojščaki Kristusovi“ in „novi Makabejci“. In ta pohvala je bila tudi popolno zaslužena. Kajti v tem redu je bila zastavljena močna bramba za občni blagor, ker njega udje so čednosti in postave svojega vstanovitelja po naj boljši volji in moči pred očmi imeli, in so dosegli, da se je zopet razcvitala lepota kerščanske pravičnosti. Gotovo po njih prizadevanju in njih izgledih so večkrat prepri in strankarski boji prenehali, ali bili saj pomanjšani, razdivjanim je bilo orožje iz rok uzeto, vzroki kregov in pravd bili so odstranjeni, revščina in zapuščenost prejemala je tolažbo in pomoč; požrešnost pa, ta požiralo bogastva, to orodje zapeljavanja, bila je krotena. Zato iz tretjega reda kakor iz svojega debla izraste domači mir in očitni pokoj, poštenost in pohlevno obnašanje, prava raba in varstvo premoženja; vse to pa je naj boljša podlaga omike in

varnosti, in da so se te dobrote obrabile, zahvaliti se ima Evropa v veliki meri svetemu Frančišku.

(Konec nasl.)

Slomšek dijak — bogoslovec. *)

Mnogo se je že pisalo o tem velikem, prečastitem možu; naj mi dragi bralci ne zamerijo, ako jim narisam nekoliko iz življenja Slomškovca, ko je študiral na gimnaziji in v bogoslovju.

Slomšek je bil po dokončanih ljudskih šolah v Ponikvi, kot naj starejši sin, namenjen za dom. Nekdaj — tako pripoveduje njegov sošolec — je vodil vole, ko je oče oral, vzame knjižico iz žepa in tako pogleda večkrat skrivno vanjo, da bi ga oče ne vidil. Oče vender to zapazi in je bil tako hud, da bi ga bil skoraj kaznoval, rekoč: „Ti boš tukaj kmetoval; le mestni gospodje nosijo sabo knjige. Nikoli več ne smeš knjige saboj prinesiti. A njegova mati je bila družih misli. Hotela je, kakor marsikatera slovenska mati, dati sina študirati; zato se je večkrat sperla z možem. Oberne se zatorej do kaplana Praznikarja, naj bi on posređoval pri očetu Marku, da bi dal sina v Celje v šolo. Kaplan Praznikar, dobro poznaajoč talente dečkove, se je trudil na vso moč, da bi očeta k temu sklepu pripravil, kar se mu je tudi posrečilo. Isti kaplan je mnogokrat govoril Slomškovim starišem: „Vaš Anton bo še kedaj velik gospod postal.“

Poslovi se res 14letni mladeneč od svoje rojstne hiše l. 1814; stopi še to jesen v celjsko gimnazijo. Kako da se je na gimnaziji učil, tega mi ni skoro treba praviti pri tako slavnem možu, kakor je bil Slomšek. Bil je vedno med prvimi; posebno na gornji gimnaziji je izverstno napredoval. Takrat se je zbudila v njem tudi ljubezen do maternega jezika. Spodbudil ga je k temu tamošnji profesor Zupančič, kateri je svoje učence nagibal, naj izdelujejo doma naloge v slovenskem jeziku. A nobeden ni kazal do tega tolikega veselja kakor naš Slomšek. Neka slovenska naloga se mu enkrat tako posreči, da jo je prof. Zupančič v šoli očitno bral in ga je pri tej priložnosti pohvalil. Prigodi se pa, da je bil kmalo potem god nekega profesorja in gosp. Zupančič izbere izmed učencev 3, naj zložé vsak eno pesem v ta namen; eden latinsko, drugi gerško, tretji nemško. Občutljivemu Slomšku je bilo jako žal, da ni tudi on bil izbran, da bi bil napravil slovensko pesem za to slovesnost. In kaj stori? Napravi lepoglasno pesmico, ter na omenjeni dan, ko so že vsi oddeklamovali, prosi profesorja, naj smé še on svojo pesmico povedati. To se mu res privoli, in njegova pesem je tako ginila vse navzoče učitelje in učence, da mu je Zupančič rekel: „Vi zamorete kedaj še veliko storiti v prid maternemu jeziku, zatoraj vam svetujem, učite in poprimite se marljivo maternega jezika.“ Te besede so zadostovale tako rahločutnemu sercu, kakor je bilo Slomškovu, in od tega časa se je trudil in učil marljivo maternega jezika, pa njega literature. Dobro se je godilo našemu Slomšku v šoli, a zunaj šole je moral kmalo skusiti grenkosti in težave tega sveta. Dokler mu je živela še mati, pri nji ni imel le samo pribežališa pri vseh potrebah in skerbéh, temuč poživljaj se je njegov duh tudi z blagimi njenimi nauki, pesmicami in pripovedmi. Ali pre-

rano mu je umerla dobra mati: 2. jan. 1816, bila je še le 36 lét stara; kako ga je ta zguba zadela, vé le tisti, kteremu je nemila smert pobrala mater v zgodnji mladosti. Sedaj se je pričelo za Antona hudo življenje. Oče, že prej nejevoljen, da sin študira, ni ga hotel več podpirati, da bi študije nadaljeval; slabe letine, hiša brez gospodinje, 5 nedoraslih otrok — to so zares težave, ktere so očetu in Antonu, kot naj starejšemu izmed otrok, mnogo preglavic delale. Toda, dobro materno serce skerbí za otroke, kolikor le more, tudi za prihodnost; tako je skerbela tudi Slomškova mati za svojega sina na smertni postelji. Prosil je kaplana Praznikarja, naj jo on namestuje po njeni smerti pri Antonu, naj mu bode skerbén varh. To je blagi gospod obljubil in vestno spolnoval. Slomšek je od tega časa imel res prav malo podpore od doma; toliko manj, ker prišla je k hiši mačeha in toraj nove skerbí in pritežnosti. Zato je tudi o počitnicah prebival po večem pri gosp. Praznikarji, kterege je vedno imenoval svojega naj večjega dobrotnika na zemlji. Pri nekih duhovnih vajah, opominjave duhovne, da naj se usmilijo ubogih dijakov, postavil je samega sebe v zgled, rekoč: „Brez pomoči tako blazega mašnika bi jaz ne bil v šole prišel ter bi ne bil dosegel tega prečastitega stanú.“

Vse te britke skušnje so pa tudi njegovo serce vedno bolj k Bogu obračale. Spomin na ranjco mater, želja, da bi prej ko mogoče končal šolske nauke, vse to ga je vleklo v samoto, kjer se je samo s knjigami pečal. Po smerti materni Slomšek ni več iskal kacega vedrila tega sveta, ljubil je samoto in pri Bogu je iskal tolažbe in pomoči. Mnogokrat, tako pripovedujejo še sedaj njegovi součenci, so ga našli v cerkvi klečečega s povzdignjenimi rokami z naj večjo pobožnostjo moliti (kar je pri sedanjí šolski mladini le prerediti viditi). Tudi o počitnicah bil je bolj samotén. Naj ljubši mu je bil sprehod na goro sv. Ožbalta, kjer si je izprosil od cerkovnika cerkveni ključ. Tu je nekaj molil, nekaj se vadil s prižnice govoriti. Radi tega mu je bila ta cerkva še kot škofu v vednem spominu ter jo je imenoval „središče svojih mladih spominov“ in je vedno priganjal ondodnega župnika, da bi cerkev popravili in on bi jo potem posvetil, dokler je še živ. Res mu je Bog željo spolnil, da je l. 1856 posvetil cerkvico, katero je sam bogato obdaroval in kjer je pridigoval, kot pastir, dijak in slednjič ko škof. Po dokončani gimnaziji hotel je študirati filozofijo v Ljubljani. Prepočasi pa so mu tekli dnevi, kajti želel je prej ko mogoče — posvetiti se duhovskemu stanu. Kako mu je tedaj serce kipelo, ko je v Ljubljani pri vstopu v „logiko“ (7. šolo) zvedil, da se more v Senju 7. in 8. šola v enem letu dokončati; toraj se nemudoma podá v Senj, da bi še o pravem času tje došel. Od tam se verne z odličnim spričevalom v Ljubljano, a tu zvé, da to spričevalo ne veljá za tukaj, in zato je moral iti v Celovec, ter je ondi končal še „fiziko“ (8. šolo).

Tako dokončavši svoje študije l. 1821, v kterem letu mu je tudi oče umerl, stopi v celovško semenišče. Ker je bil tako sposoben slovenščine, je na prošnjo vodstva podučeval tudi svoje součence; to mu je bilo v veliko veselje. Med njegovo literarno zapuščino se je našel tudi govor, s katerim je pričel slovenski poduk, pisan s pravo mladeniško navdušenostjo. Bil je v semenišči tudi knjižničar, in kot taki je imel priložnost spoznati se s cerkvenimi očeti. Te knjige je naj rajši prebiral, ker je bil sam pravi govornik, in ravno te knjige polne govorniškega duha. V prostih urah je bil naj rajši v knjigarni, prebiraše ss. očete; tu je delal izpiske, ktere je potem dal bogoslovcem, da so jih poslovenjali. Te prestave je potem sam pregledoval in popravljaj, in bogoslovci so se jih učili na pamet in v slovenskih urah

*) „Danica“ je sicer imela nekatere čertice iz mladostnega Slomškovca življenja; ker pa je v tem spisu posneto obilniše in z novih strani, bode tudi ta spis gotovo sprejet od čast. občinstva prav hvaležno; — posebno budi slovenskim šolskim mladenčem priporočen.

zglasovali; tako je bila ta slovenska šola tudi nekaka vaja v cerkvenem govorništvu. Zato mu je pa tudi vodstvo po dokončanih študijah dalo prelepo spričevalo za njegove zasluge in njegov trud.

Drugo njegovo veselje o prostih urah je bilo sv. pismo, katero je kot bogosloves vse prečital ter posebno gledal na to, da se je soznanil bolj z djanjskim delom njegovim. Še kot škof je mnogokrat govoril z ginjenim srcem o lepih urah, ktere je prebil pri čitanji sv. pisma. Ker je bil tako vnét za sv. pismo, je kot škof posebno obračal skerb na to, da so se bogoslovci bolj ko moč pečali s sv. pismom; zato je tudi postavil red, da se je vsak dan bral oddelek sv. pisma, ktereга je sam zaznamoval, in bogoslovci so mu morali dati besedo, da bodi vsaki dan brali del sv. pisma.

III.

ate

Lepa smert mladega japonskega študenta v Nagasaki.

To-le bodi povedano našim mladim dijakom, da bi kaj več serčnosti dobili. Kajti zapeljani od framasonskih zistemov, bukev itd. so mnogi tako ob vso duhovno moč, da jih je pred kakim junaškim katoliškim sklepom tako groza, kakor pred smertno koso. Poslušajte, kaj veliko mlajši mladenčji, kot ste Vi, z junaško hrabrostjo verjamejo!

Janez Kerstnik Ivanaga Katsutaro je bil učenec prvega latinskega razreda. Bilo ga je sama pohlevnost in odkritoserčna bogoljubnost, zato ga je vse rado imelo, učeniki in sošolci. Škoda pa, da je bil slaboten in bolehen, akoravno še mlad. Pa od kod je bilo to? Terpijenje, terpinčenja, razne muke in bolečine so ga bile poterle. Dobo svojih otročjih lét že je moral prebiti v pregnanstvu in v ječi. Zakaj? Mar zarad pobojev, pretepov, kakor toliko slovenskih mladenčev? O kaj še!... Za sveto vero, katero se ne mara ti, naš mladeneč, le očitno spoznavati že bojiš, za vero je on to terpel.

Imel je šest lét, ko je zbučalo preganjanje kristjanov l. 1870 v Urakami. Mali spoznovalec je tudi pred obličjem rabeljnov neprestrašeno stanoviten ostal v sv. veri. Njega, kakor tudi druge iz njegove družine so neusmiljeno zvezali in vklenili, na japonsko ladijo vergli ter vse vlekli v okrajino Kičon. Tam so kristjane tri leta najbolj neusmiljeno terli in terpinčili. Pomanjkanje in vsaktere muke so zasadile klico sušice v življenje mladega Ivana.

Že proti koncu lanskega leta, piše misijonar, me je začelo skrbeti njegovo zdravje, in bil sem prisiljen mu poprej dati počitnice. Domača sapa in življenje na deželi mu je moči nekoliko povernilo, kakor se je zdelo, in o začetku šolskega leta 8. listopada je sam mislil, da je dosti terden, da zopet prične študirati. Komaj pa je minulo 14 dni, že mu je bilo treba zopet zapustiti semeniše in poverniti se k svoji družini. Zdravnik mu je kmalo naravnost povedal, da mu ne more pomagati noben pomoček. Od takrat je Ivan le to mislil, da se naj bolje, kar je moč, na smert pripravi.

Svojo smertno sodbo, pravi misijonar, mi je v pismu naznanil z ravno tako velikim veseljem, kakor kak drugi sporoči, da se je ozdravil.

Ob koncu listopada je pisal z derhtajočo roko, da je konec z njim in da so vsi zdravniki nad njim obupali. Vender konec še ni bil tako blizo; revež je terpel še nekaj mescev. Vsi kristjani Urakamci so stermeli zarad njegove čudovite poterpežljivosti in vdanosti, s kakoršno je dolgo in hudo bolezen prenašal.

Misijonar sam, ki ga je obiskoval in se spominjal, da ta ubogi deček bo že skorej angeljček pred Božjim

sedežem, je imel globoko spoštovanje do njega in priporočeval mu je, da naj prosi Boga za misijon in za semeniše, kadar v nebesa pride.

Še le 28. sušca se je približal njegov poslednji dan. Misijonar je poklican, podá se urno v Hiro, dve uri daleč, na dom mladenčja. Ko pride, se je njegova mati na pragu jokala. K sreči pa je bil Ivanček še živ, toda komaj je še sôpel.

Precej poklekne k njemu zraven matere k plevnici, pravi misijonar. Smertna borba mu obraza ni bila spremenila. Še zmeraj je bil tisti tihi, vdani obrazek, s ktereга je gledal mir njegove duše. Napol kalne oči so bile obrnjene na križec, ki ga je deržal s sklenjenimi rokami na persih. Bil je popolnoma pri zavednosti.

Berž ko me je zagledal, je skušal glavo malo vzdigniti, in rekel je z umirajočim pa razločnim glasom: „Moj oče, koliko truda Vam vender prizadevam! Želel sem Vas še enkrat viditi, predno umerjem. Toda ta pot je gotovo pri koncu.“

„Ljubi otrok“, mu odvernem, „zaupaj in le na to misli, da pojdeš k ljubemu Bogu. Tebi v toláz in poterdilo sem ti prinesel blagoslov našega dobrega škofa, ki te močno milovajo v tvojem terpijenji. Ne pozabijo na-te v svoji molitvi; še dávi so maševali za tebe, da naj ti naš Zveličar pomaga in te poterdi.“

„Hvala! Povejte jim, da sem jim serčno hvaležen! Ker meni je molitev tako močno potrebna.“...

Vprašan, če se boji umreti, je rekel: „O ne; že davno sem v sercu želel umreti; nisem si pa upal ljubega Boga za to prositi; čakal sem, da sam odloči uro.“

„Ta ura je zdaj prišla“, mu pravi misijonar in ga opomni, kako dobro je zanj, ker v malo trenutkih bo že v nebesih. Priporoči mu g misijonar še toliko nevérnikov, ki so krog njega v unem kraji, da naj prosi za njih spreobrnjenje, kakor tudi za škofa in za njega (misijonarja), ki mu je bil učenik.

„O ne bom pozabil ne Vas in ne prečast. škofa“, je odgovoril. Bil je tako ginjen, da ni mogel spregovoriti, prijel misijonarja za roko, jo pritiskal k ustam, in dve debeli solzi ste kanili na mašnikovo roko.

Bilo je ob osmih zvečer. Misijonar se zarad toliko opravi ni mogel več muditi. Obmolil je z njim molitve za umirajoče in odšel domú po svojih opravilih.

Drugo jutro, ravno ko je imel misijonar k oltarju stopiti, je dobil naznanilo, da je dobri Ivan sklenil. Pokopan je bil 30. sušca t. l. v cerkvi „neomadežanega Spočetja“ v Jamazatu pri Urakami. Cerkev je bila tako polna, kakor o praznikih. Več kot 1000 kristjanov je pustilo delo, da so temu vsim znanemu in ljubljenu dečku skazali poslednjo ljubezen in češenje. V procesiji so ga ljudje spremili na pokopališe med molitvijo sv. roženkranca.

Njegovi sošolci so mu na grob postavili kamenit križ z napisom:

Tukaj počiva

Janez Kerstnik Ivanaga Katsutaro,
star 17 lét.

„Blagor jim, kateri v Gospodu zaspé!“

K temu bodi pristavljena opomba: Ta mladeneč je z misijonarjem govoril o smerti, kakor bi bila to naj bolj vesela dogodba, in misijonar z njim ravno tako; zakaj se pa pri nas mnogi tako grozno bojé bolnika opomniti, da je nevarno, da bo umrl, in tako se velikrat zgodi, da revež bolnik umerje brez ss. zakramentov, brez pomoči za neskončno večnost! To ni ljubezen do bolnika, ampak naj strašnejši neusmiljenost. Bog nas vari „neprevidene“ smerti.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Dvé prav podučni igrokaznici, „Die neugierige Pauline“ in „Sveta Germana“, so prav izverstno igrane gospodičine notranje šole v uršulinskem samostanu. Veljalo je to za vezilo preč. gosp. očetu Monsign. Mihaelu Potočniku. Igri ste toliko večji veljave, ker ste bili v resnici podučni in praktični. V prvi je bila prav živo osmešena in kaznovana ženskemu spolu posebno lastna radovednost, v drugi pa hudo šibana pregreha tistih mačeh in njihovih lastnih otrok, ki svoje pasterke — oziroma popoli-sestre — sovražijo, terpinčijo in zatirajo. — Take igre so silo koristne deklicam, ki imajo med svet priti in marsikake dogodbe viditi in doživeti, da se vedó prav obnašati, čednost in poštenost spoštovati in posnemati, pregréh in napák se pa varovati. — Vse djanje, po vsih pravilih zverševano, če tudi so marsiktere naloge prav težavne, pa zopet kaže, kako izverstne so uršulinske šole, ktere, da še to pristavimo, v svojih vikših, tudi zunanjih razredih za mesto čisto zadostujejo in nepotrebni stroški bi bili, ako bi mesto z velikimi zneski hotelo napravljati novih meščanskih šol, kakor nekteri nespremišljeno svetujejo.

Dijamantna sv. maša v Kamniku 24. sept. 1882. „Maše dijamantne dar danes bo krasil oltar!“ — Človeštvo se mi zdi kakor velik gojzd, kjer raste brezštevno drevés. Stopimo v ta gojzd in pogledjmo, kakošno je drevje njegovo — danes.

Vidimo, da gojzd, ki je gosto zaraščen, ne šteje mnogo izredno močnih debel in je le kakor stalna drevesnica za plod vedno mladega drevésja. Tako je tudi človeštvo. V mehkužnih časih zdaj živimo, v časih skerbí in zmót, ko je začel človek zapuščati mili svet tolažne sv. vere in se podajati po zavutih potih duhovne temote, kjer mu le malokdaj približi gladka pot k rešitvi. Zategadel smo gojzd, vedno gosto zaraščen, a slab, drevesnica medlega drevja, ki se le vedno presaja in seka, a maloktero drevo doraste do veličastnega verhunca. Ako pa se med nami nahaja ud družbe naše, kateremu je prizanašala kruta sekira čeznavadno dolgo časa, — tedaj se oziramo vanj s svetim spoštovanjem, katero zbuja v visoki starosti osivela glava v občutnih sercih.

Taki čuti so nas napolnovali v nedeljo, 24. sept. dopoldne, ko stopi pred nas iz samotne krasno mu olepšane hiše, kakor minulo stoletje — visokočastiti gospod Andrej Valand, benef. in celebrant dijamantne maše. Tú je stal pred nami, ki smo ga radostno v velikem številu pričakovali — v črni dolgi obleki, na strani svojega nečaka č. g. Greg. Šlibarja, kaplana tukajšne duhovnije. Solze globokega ginjenja svetile so se v očéh zbrane množice pri tem pogledu.

Zvonovi z visocega zvonika peli so radostno v zrake razglasujoč na daleč častito novico. Solnce je jasno sijalo ter bilo vreme, kakoršno se prilega taki slovesnosti.

Ko prečastiti gospod dijamantnomašnik nastopi pot k oltarju, stopi predenj kerdelce belo oblečenih nedolžnih deklic in koperni k belolasemu starčeku. Trojica tih cvetek se loči od svoje trume in pohiti v naj bližnjo bližino mašnikovo, in njih srednja, Mimica Koširjeva, ga z milo spretnostjo nagovori, podavši mu krasen šopek, tako-le: „Visokočastiti gospod dijamantnomašnik! Sprejmite priserčni pozdrav in častitanje k današnjemu dnevu in to darilce, katero Vam poklanjajo v znamenje naj globokejšega spoštovanja Vaši sosede!“ Nato pokloni mu s trobojnim tračičem povito spomenico, katero mu podaré soobčani v spomin veselega dné, namreč: Spredaj moto, ki je bil brati razpét tudi nad cerkvenimi vrati:

Maše dijamantne dar
Danes bo krasil oltar!

Potem pa slavnice verstice:

Slavo Vašo gori v raji
V pesmi, Večnemu najslaji,
Božji bo odmeval dvor.
Angelov radostni zbor,
Slavo Vašo pevajoč,
Vil Vam venec bo bliščoč,
Vpletal Vaše vanj imé
Naše vanj povil srcé —
Serce, ki Vam kliče zdaj:
Bog Vas živi vekomaj!

Častitemu starčeku gorke solzice oblijejo licé in zapró mu besedo. Te solze pa so stotero odsevale v očéh nazočih.

Sprevod se pomika med z zastavami in z zel^{js} jem ozališanimi hišami naše Šutine. Naprej gre zbor la^{ic} lic, ki cvetlice potresa na pot prečastitemu gosp. demantomšašniku.

V cerkvi čaka silna množica vernih 60letnega mašnika in slavnostna pesem zadoni s kora. Celebrant s krepkim glasom, kakoršnega je malokdaj pričakovati od 87letnega starčka, zapoje veličastni „Veni sancte Spiritus!“ Po jedernati pridigi prečastitega gospod dekana obhajal je častiti starček sv. mašo — ves preunjen in ginjen v blazih čutih — spremljevan od preč. gospoda dekana in gg. Šlibarja in Lipovšeka, župnika v pokoji, med lepo ubranim petjem na koru. Tiha paznost je gospodovala med vsem svetim opraviлом, kajti, če tudi so gospod beneficij obče predobro znani, želel si jih je vsakdo posebno danes videti, ker danes zdel se je častiti gospod slednjemu nekako predrugačen in presvitljen.

Po odpetem „Tedeum-u“ razšli smo se z radostnim spominom na redko slavnost tega dneva, želeč častitemu starčeku še mnogo zadovoljnih lét.

Ti „Danica“ pa zabileži v svoje predale slavnost, ki ostane nam vernim v dragi spomin in Njemu samemu „Monumentum aere perenius“.

Zaostala ptica.

Dan se krajša,
Noč se dela,
Hladni veter že pihljá,
Zima terka,
Ptica ptujka
Misli, kdaj od nas bi šla.

Glasno kliče,
Sestre tice,
In se zbere bogat trop;
Se spustijo,
Že letijo
Zapustivše sester grob.

So vesele
Zapustile
Loge, hribe in gore,
Se nadjaje
V gorke kraje,
Pot voditelj jim odpre.

Že ravnine
In planine
So pustile za seboj;
Onkraj morja,
Reče vodja,
Še hitite za menoj.

Se spustijo
In letijo; —
A sirota bolna ne.
Ona tužno
Zre na južno:
Oh, se kdo usmili me!

Milo joka,
In ko stoka,
Že vihar v zraku je,
In ubite
Od nevihte
Sestre padajo v morjé.

Bolna reva
Pa okreva,
S tropom drugim še zleti;
Leta serčno
Tudi srečno
V kraje južne prileti.

Si nesreča
Moja sreča,
Zdihne ptica rešena.
O da ptice
Božje klice
Bi vsadile v src si dna!
S—d—n.

Razgled po svetu.

Amerikanske novice. Deržavnozveznega dolga je menda severna Amerika mesca avgusta plačala 16 milijonov dolarjev. Tedaj bi bila vendar ena država na zemlji, ki dolg plačuje.

Če človek vere nima! V Kewane-ji so potepuhi banko okradli za 20.000 dolarjev; pomagal jim je bankin denarničar, ki je bil z njimi v zvezi! Taki primerljeji so tudi v Evropi pogosti... Sej ravno možje, ki z denarom veliko šarijo, pogosto malo prašajo za zapovedi Božje; ni čudo, da ravno banke so tolikrat oropane in okradene.

Čudna je zemlja. Blizo Bloomingtona, v deržavi Illinois, so našli plinov (gazov) studenec, ki bode v mesto napeljan in ga bode razsvtljeval. Plame je svetlo in dela znatno vročino. Umetni pravijo, da v 24 urah iz tega vira izteče 100.000 čevljev plina, ter se bode mogel velik del mesta z njim razsvtljevati. Plinovi studenci v ondotni okrajini niso redka prikazen, in marsiktera kmetiška hiša se s plinom razsvtljuje in greje. Delavnico senatorja David Davisovo že več let plinov studenec po zimi ogreva.

Ne veste ne dneva ne ure. Strašna smert je zadela kapitana Andersona ob reki Serpentski, kakor se naznanja iz Marquette-a. Pri nakladanji hlodov s pomočjo parne mašine sta dva železna sekirnata kavlja od hloda izderknila, ko so mašino zagnali, in šinila sta možu tako nesrečno pod brado, da sta ga naravnost ob glavo djala, ločila glavo od života.

Le po njem! V deržavi Jova špiritno žganjarstvo resno zatirajo. Vsim lekarnikom je naloženo, da morajo vladi izročiti natančen zapisnik, koliko žganih pijač in tekočin in komu so jih prodali, pa v kaki namen jih hoče kupec obračati.

Čudno-pridna sinka prezbiterijanskega pastora Levi-a, poba 12 in 14 let stara, v deržavi Ohio, sta lastnega očeta „kloroformovala“ (v nezavednost spravila) in za 5000 dolarjev oropala!... Amerikanci se bodo vedno bolj prepričali, da le katoliška vera, ako ni v jarem deržavnih postav vpregana, ima pomočke dobre izreje otrok in sploh človeštva. — Enaka gnjilost izreje puhti iz naslednje grozne dogodbe: V deržavi Indijani pride ves premočen sin domú in pové materi, da je bil v potok padel; mati pa — ali iz nesprijetnosti ali iz brezserčnosti, pravi, da bi bil smel tudi tam ostati; v malo minutah potem je truplo njegovo ležalo na tléh vsled samomora!... Kje pa duša?...

Ko bi bili doma ostali... Blizo Anake v Minesoti so se 18. avg. štirje ljudje peljali s plesiša; ko se peljejo čez železnico, jih zasači mašina in vse 4 (3 moške in 1 žensko) zagrabi in do smerti skveči.

Norci. V zveznih deržavah štejejo 100.000 zmešanih ter norcev, in še polovica teh ni v norišnicah. Vender stanejo te naprave 12 milijonov dolarjev na leto. Od l. 1870 do 1880 se je prebivalstvo pomnožilo za 26 odstotkov, število zmešanih pa za 100 odstotkov. Norci se strahovito množijo in to se lahko zapopade, ker je v novem svetu toliko krivih vér, katerih ena je bolj brezglavna kakor druga, in ne manj morebiti golega brezvéststva. V Watkins-u, blizo novega Jorka, je 600 do 700 prostomišljakov iz zveznih deržav imelo shod. Med drugimi ste dve obsedeni baburi (ena že 70letna cajna) „komandirali“ prismojene brezverske dedce s svojimi vertoglavimi govori o ljubezni in meseni svobodi. K temu pravijo zdravniiki, da se zmeraj manj teh revežev ozdravi, in še pri teh se prej ali pozneje bolezen poverne. Tudi ostudne pobijanja, samomori in pijančevanja vzrokujejo v družinah veliko te dušne bolezni.

Proti nedeljskim izletom je v. č. g. nadškof Wood v Filadelfiji glas povzdignil. „Irska Liga“ je bila neko nedeljo svojim družnikom napovedala tako imenovani izlet, kakoršni so bili ondi v navadi tudi pri sicer dobrih društvih. To zvé nadškof in precej razpošlje okrožnico, ki so jo zadevno nedeljo-jutro brali z vsih léč po nadškofiji in v kateri so bile vse vdeleževanja pri omenjenih izletih prepovedane. „Irska Liga“ je sama na sebi katoliška družba in nadškof ni bil zoper družbo, ampak zoper njene izlete in neke igre („pik-nike“) ob nedeljah, ktere so tudi že drugi škofje ostro prepovedovali. In „Kolumbia“ pristavlja, „da to po pravici, ker pri taci izletih ob dnevih Gospodovih se velikrat zamuja ali opuša božja služba; navadno pa se godijo tudi druge reči, ki so vsak čas pregrešne, ob nedeljah in praznikih pa dvakrat pohujšljive“... Je li to dosti jasno tudi za naše okolišine?...

† Maksimilijan Oertl, čegar cerkveni časnik „Kirchenzeitung“ je bil tudi pri nas znan, je 21. avg. v Jamaiki umerl. Pošten katoličan, neduhoven, je bil poseben prijatelj našega r. Pirca, o katerem je le-tá večkrat pripovedoval. Bil je sin protestanških staršev na Nemškem, rojen 1811. Z 18. letom je prišel na vseučiliše v Erlangen-u učiti se protestanske teologije. V Ameriko je prišel l. 1837 ko protestanski pastor; prepričal se je pa čez nekaj lét, da resnica je le samo v katoliški Cerkvi, poslušal je glas milosti od zgorej in l. 1840 se je v novem Jorku vernil v naročje matere katoliške Cerkve. Bil je potem več lét učenik na katoliških napravah v naj slavnih mestih, vredoval je od 1843 do 1846 znanega „Wahrheitsfreund-a“ v Cincinnati, potem je vstanovil že omenjeno „Kathol. Kirchenztg.“, ki jo je prav izvrstno vredoval do smerti. Temeljita olika, jedernatost, poljudnost in neka nepresegljiva ljubeznjivost in dobrovoljnost je sijala iz njegovih spisov ter opominjala nekako na Abrahama a St. Klara. Ranjki sv. Oče Pij IX so mu l. 1875 podelili viteški red sv. Gregorija Velikega. Bog mu daj večni mir!

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

9. vinotoka. S. Dijonizij škof. — 10. S. Frančišk Borg. — 11. S. Justina. — 12. S. Maksimilijan šk. — 13. S. Edvard kr. — 14. S. Kalist. — 15. Dvajseta nedelja po Bink. Obletnica cerkv. posvečevanja. S. Tezija.

Zahvale:

Št. 101. Dve materi, ki ste na priprošnje N. lj. G. prejeli zdravje, naznanujete očitno in prav serčno zahvalo N. lj. G. presv. Serca.

Z Dolenjskega, 28. kim. 1882. J. P. in M. R.

Št. 102. Mladeneč se zahvaljuje Bogu in Naši ljubi Gospéj presv. Serca za ozdravljenje noge, katera ga je dolgo časa bolela in se mu ozdravila na priporočevanje k N. lj. G. presv. Serca, in s tem spolnjuje svojo obljubo. J. F.

V molitev priporočeni:

Nekdo, da bi sebi primérno delo dobil. — Verno in npravno življenje nekega stanú. — Bolnik, da bi se z Bogom spravil. — V dušni nevarnosti in v časni zadregi in potrebah prosi oseba pomoči od Jezusovega Serca po N. lj. G. na bratovske priprošnje. — Že več lét boleha za zdravje. — Oče prav goreče priporoča svojega sina v bratovsko molitev N. lj. G. in sv. Jožefu,

da bi se spreobrnili. Uslišanje prošnje se bode razglasilo. — Že precej časa na očeh bolna se priporoča v bratovsko molitev, da bi na prošnje N. lj. G. in sv. Frančiška pomoč zadobila. — Nekdo se priporočuje v pobožno molitev v nevarni bolezn, da bi ozdravel, ako je Božja volja. Usliš. in zahv. se naznani.

Opomini k modrosti.

(Iz bukev Sirahovih, iz XXXVI. in XXXVII. pogl.)

9. vinot. Usliši (o Bog!) molitev svojih služabnikov po blagoslovu, ki ga je (veliki duhoven) Aron dajal tvojemu ljudstvu; in pelji nas na pot pravice, in naj vsi, ki na zemlji prebivajo, vedó, da si ti Bog, ki večnost pregleduje.

10. Ne pozablaj v svojem sercu svojega prijatla, in spomni se ga v svoji premožnosti.

11. Vedno se derži svetega moža, ktereга poznaš, da je bogaboječ.

12. Preskerbi si serce, ktero ti prav svetuje; zakaj za te ni nič dražjega. (Pridobi si dobro serce, pravo, čisto vest brez strasti; ona ti bo naj boljši svet dajala.)

13. Duša (svetega) moža včasih bolj pové resnico, kakor sedem čuvajev, ki na visokem stojé, in okoli gladajo. (Nepopačena vest svetega moža, po kateri Božji glas govori, mu bolj gotovo pové resnico, kakor veliko učenjakov.)

14. In pri vsem tem prósi Najvišjega, da tvoje stopinje po resnici vodi.

15. Kdor zvito govori, je sovražen.

Listek za raznoterosti.

Pregovor poslovenjen.

Ko umerje lakomněž,
On ves imetek svoj
Pusti na razmetěž;
Ko umerje poštenjak,
Si premoženje vsak
Tje pošlje pred seboj.

V god presvitlega cesarja Frančiška Jožefa je bila vsa šolska mladina, tudi privatni vstavi, z učeniki in učenicami vred o določenih časih pri sv. maši.

Ob 10 pa so premišljeni gospod knez in škof dr. Janez Krizost. Pogačar imeli veliko sv. mašo za vradnje in gospostva vsih oddelkov, ki so bili v velikem številu pričujoči.

Tridnevica sv. Frančiška Seraf. v frančiškanski cerkvi se je prelepo zveršila. Cerkev je bila ozališana, kakor o naj večih praznikih. Silno veliko občinstva je bilo pri sv. Obhajilu in pri opravih; spovedovali so nekteri spovedniki še po 11 dopoldne zadnji dan. Opravila so bile častitljive. Velike maše so imeli prečast. gg.: stolni župnik A. Urbas, prošt dr. A. Jarc in P. gvardijan Kalist (namesto obol. preč. gosp. stoln. prošta J. Zupana). Pridigali so zjutraj gg.: Rozman, Kobilica in dr. Marinko; popoldan pa: kan. dr. Gogala, špirit. Flis in kat. A. Keržič, kateri je poslednji dan k sklepu po vvodu bral prelepo encikliko papeža Leona XIII o sv. Frančišku, ki jo je sam lično poslovenil (gl. v današnji „Dan.“). Neprimérljivo lepo je bilo tudi petje pod vodstvom izverstnega P. Angelika. Vsako serce je moralo biti ginjeno, še zlasti pri slovesu in po pontifikalnih lita-

nijah in blagoslovu milg. stolnega prošta Jož. Zupana, ko so na koru z mogočno častitljivostjo peli „Te-Deum“ in nazadnje še za slovo priserčuo pesem o sv. Frančišku. — Pač je umirjeno tudi marsiktero prej pobito in nesrečno serce, in razveseljenih veliko število duš, ki so po cerkvenih odpustih rešene iz ognja očiševanja!

Pri shodu Vincencijevega društva Nikolajevega odredka so družniki pretečeni ponedeljek 2. vinotoka 1882 za nesrečne Tirolce po povodnji zložili 40 gl.

Godovnjakom Frančiškom, Francem, Francetom, Franjom, Franom sprosi blagor, srečo vsako:

Sveti Frančišk Asisi.

Srečo vso — si, si!

Za orgljarske učence se je pričelo novo šolsko leto 5. t. m., in sicer v Ahačičevi hiši na starem tergu, kamor se je iz Alozijevega preselilo cecilijansko društvo. — Kakor poroča „Glasbenik“, se je tudi v Kranju ustanovilo cecilijansko društvo za ondotno dekanijo in je že poterjeno od vis. vlade in vis. čast. knezoškofijstva.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Blag. gosp. Ivan Hribar, glavni zastopnik banke „Slaviye“ v Ljubljani, 2 gold. — Č. g. benef. Jož. Lomberger 5 gl. — Č. g. župnik Peter Svetlin 4 gold. 50 kr. — Neimenovan dobitnik 3 gl. ko ostanek od poslanega den. za sv. maše. — G. K. P. 5 gl. — Dve sestre 2 gl. — Č. g. Jan. Klun 2 gl. — Dobrotnica 2 gl. — Neim. 20 kr. — J. Gl. 10 kr. — Č. g. župnik Jan. Kapuz 2 gl. — Č. g. župnik L. Škufca 1 gl. — Č. g. župnik Fr. Vohinc 1 gl.

Za pogorelce pri sv. Magdaleni nad Idrijo: Fara sv. Vida nad Cirknico 3 gl. — Č. g. duhovni pastir in duhovnjani Zlatopoljski 6 gl.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Č. g. Jak. Zupanec, kaplan pri sv. Lovrencu na Dravskem polju, 3 gl.

Za obgrobnico † Jan. Stritarja: Č. g. kurat Jern. Zupančič 1 gl. 20 kr. — Pn. g. kan. dr. Kulavic 3 gl. 60 kr. — Č. g. župnik Jož. Bononi 2 gl. — G. Mart. Hribar 3 gl.

Za redovnice presv. Kervi v Bosni: Dobrotnica 1 gl. 50 kr.

Za ss. maše v Bosni: Dobrotnica 50 gl. — Dobrotni č. g. M. L. 2 gl. 50 kr.

Za sv. Očeta: Dobrotnik 10 gold. — Dobrotnica 10 gl. — Č. g. župnik J. Čibašek 1 gl.

Za bulgarski katol. misijon v Adrijanopolu: Dobrotnik 5 gl.

Za afrikanski misijon: Dobrotnik 10 gl.

Za ameriški misijon: Dobrotnik 5 gl.

Za Ratisbona v Jeruzalemu: Dobrotnik 5 gl.

Za Božji grob v Jeruzalemu: Dobrotnik 5 gl.

Za sv. Detinstvo: Dobrotnik 50 gold. — Iz Zlatopolja 68 kr. — Č. g. Jož. Golja 65 novih deležnikov in 11 gl. den. — Prijateljica malih 1 gl. — Oddano pri pred. vodstvu: Iz Ježice po č. g. župniku Fr. Povšetu 11 gl.

Za bratovščino Naše ljube Gospe presv. Serca: Č. g. J. Golja 30 kr.

Za bratovščino sv. Bonifacija: Dobrotnik 10 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. — m.: Kar intencij pride nam v roke, imajo navadno namen, da naj se pošljejo v misijone; drugih nimamo. — G. J. G. v V.: Hvala za poslano; doželeno se pošlje.